

CHARAKTERYSTYKA MSZY ŚWIĘTEJ DLA MINISTRANTÓW

BUDOWA MSZY ŚWIĘTEJ

Msza święta składa się z czterech części (1+2+3+4);
trzecia część zawiera trzy ważne elementy (A+B+C):

1. OBRZĘDY WSTĘPNE

Miejsce: sedilia czyli miejsce przewodniczenia

2. LITURGIA SŁOWA

MIEJSCE: ambona

3. LITURGIA EUCHARYSTYCZNA

Miejsce: ołtarz

- a) Przygotowanie darów ofiarnych
- b) Modlitwa eucharystyczna z Przeistoczeniem
- c) Komunia święta

4. OBRZĘDY ZAKOŃCZENIA

Miejsce: ołtarz albo miejsce przewodniczenia

LITURGIA SŁOWA I LITURGIA EUCHARYSTYCZNA SĄ GŁÓWNYMI CZĘŚCIAMI MSZY ŚWIĘTEJ.

Obrzędy wstępne oraz obrzędy zakończenia stanowią jej części ramowe.

CO DOKONUJE SIĘ PODCZAS POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI MSZY ŚWIĘTEJ?

W obrzędach wstępnych Przygotowujemy się do Mszy świętej. Dokonuje się to poprzez śpiew pieśni, pozdrowienia, wprowadzenie, akt pokuty i modlitwę.

W liturgii Słowa słuchamy, co Bóg mówi nam przez słowa Pisma Świętego, następnie odpowiadamy na nie wyznaniem wiary i modlitwą.

W czasie przygotowania darów ofiarnych przygotowujemy stół ołtarzowy dla świętej Uczty Ofiarnej.

Podczas Modlitwy eucharystycznej Kapłan odmawia Modlitwę eucharystyczną (wielką modlitwę uwielbienia i dziękczynienia = Eucharystia). Przy tym wypowiada on słowa Chrystusa z Ostatniej Wieczerzy (= Słowa Przeistoczenia): chleb i wino stają się Ciałem i Krwią Chrystusa

My angażujemy się przez odpowiedzi i wspólnotowe wezwania.

W Komunii świętej Jezus przychodzi do nas w świętej Uczcie.

Podczas obrzędów zakończenia Umocnieni Słowem Bożym i Chlebem Życia, zostajemy przez kapłana wysłani w świat: "idźcie w pokoju Chrystusa".

CZEGO POTRZEBUJEMY DO LITURGII SŁOWA?

LEKJONARZ

Tak nazywa się Księga, w której zawarte zostały wybrane teksty Pisma św. dla Mszy świętej:

- pierwsze czytanie
- psalm responsoryjny
- drugie czytanie
- Alleluja wraz z werselem przed Ewangelią
- Ewangelia

AMBONA

Z ambony obwieszczane są słowa Biblii, czyli czytania mszalne i Ewangelia. Z ambony wygłaszane jest też kazanie.

ŚWIECE WRAZ ZE ŚWIECZNIKAMI (podczas uroczystej liturgii)

Podczas obwieszczania słów Ewangelii, ministranci trzymają 2 świece.

Dlaczego?

W Ewangelii słuchamy orędzia Jezusa Chrystusa, które powinno być światłem dla drogi naszego życia. O tym mówią nam płonące świece podczas Ewangelii. Płonące podczas Ewangelii świece powinny nam to uświadomić!

OŁTARZ ORAZ TO, CO DO NIEGO NALEŻY...

KRZYŻ

Na ołtarzu albo w jego pobliżu zawsze stoi krzyż. We Mszy świętej świętujemy Pamiątkę śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. O tym ma nam przypominać właśnie krzyż - znak zwycięstwa. Chrystusa i Jego największej miłości. Pamiętaj o słowach Jezusa z Ostatniej Wieczerzy:

"To jest moje Ciało, które za was będzie wydane". "To jest moja Krew, która za was będzie wylana".

RELIKWIE

W podstawie większości ołtarzy (albo płycie ołtarzowej, czyli mensie) wmurowana jest skrzyneczka (szkatułka), w której znajdują się relikwie = szczątki jakiegoś Świętego. Ten mały grób Świętego mówi nam, że każdą Mszę świętą świętujemy we wspólnocie z wszystkimi Świętymi, którzy są już u Boga.

OBRUS OŁTARZOWY

Ponieważ ołtarz jest świętym Stołem Pana, na którym sprawuje się Ucztę Paschalną, czyli Mszę świętą, dlatego leży na nim także obrus. Nazywamy go obrusem ołtarzowym.

ŚWIECE I KWIATY

Świece i kwiaty stojące na ołtarzu pokazują nam, że Msza święta powinna być uroczystym Świętem. Także w domu stawiamy na stole świece i kwiaty, gdy przeżywamy jakieś szczególne święto. W okresie Adwentu i Wielkiego Postu na ołtarzu nie powinny stać żadne kwiaty.

PODZAS PRZYGOTOWANIA DARÓW OFIARNYCH...

...Przygotowywany jest ołtarz dla Świętej Uczty.

Kapłanowi pomagają w tym ministranci:

1. Przynoszą mszał wraz z pulpitem.
2. Przynoszą kielich i to, co do niego należy.
3. Przynoszą chleb, wino i wodę.
4. Pomagają przy obmyciu rąk.

MSZAŁ

W mszale nie są zawarte teksty Pisma świętego do czytań mszalnych, lecz modlitwy przeznaczone do sprawowania Mszy świętej (tak zwane oracje), np.: kolekta, modlitwa nad darami, modlitwa po Komunii świętej, Modlitwy eucharystyczne, modlitwy na błogosławieństwo itd.

KIELICH

Jest to naczynie liturgiczne, w którym w czasie Mszy świętej umieszcza się wino do konsekracji.

PURYFIKATERZ

Tym ręcznikiem oczyszcza się i osusza kielich oraz patenę na Hostie.

PALKA

Służy do nakrycia kielicha mszalnego. Jest to kwadratowy kawałek usztywnionego płótna.

KORPORAŁ

Ten kawałek płótna w kształcie prostokąta rozkładany jest na ołtarzu. Na nim dopiero stawia się kielich oraz patenę z Hostią podczas liturgii eucharystycznej.

WELON NA KIELICH

W niektórych parafiach jest także używany welon na kielich. Jest to tkanina (chusta) koloru białego lub koloru ornatu, którą nakryty jest kielich do momentu przygotowania darów ofiarnych. Ponownie kielich nakrywa się tym welonem po Komunii świętej.

HOSTIE, WINO I WODA

PATENA

W niej znajdują się:

HOSTIE

Większa Hostia i wiele małych Hostii (komunikantów). Jest to chleb przeznaczony do sprawowania Mszy świętej.

NACZYNIA DO WINA I WODY (AMPUŁKI)

Podaje się w nich wino i wodę do Mszy świętej. W czasie przygotowania darów ofiarnych miesza się krople wody z winem. Czynności tej towarzyszą słowa modlitwy wypowiedziane przez kapłana. Często znajdziesz na dzbanuszkach następujące litery:

V = vinum = wino

A = aqua = woda

Obydwa obce słowa pochodzą z języka łacińskiego.

OBMYCIE RĄK

DZBANEK (LAWATERZ)

Większy dzbanek z wodą jest przeznaczony do obmycia rąk. Często jednak używa się do tej czynności także małego dzbanuszka, jeśli nie ma większego dzbanka.

TACA

Woda podczas obmycia rąk, spływa do większego naczynia - miednicy.

RĘCZNIK (RĘCZNICZEK)

Przy czynności obmycia rąk używany jest ręczniczek. Ministrant trzyma rozłożony ręczniczek przed kapłanem. Po zakończeniu tej czynności, ministrant składa go ponownie.

MODLITWA EUCHARYSTYCZNA NAJWAŻNIEJSZA MODLITWA WE MSZY ŚWIĘTEJ

Modlitwa eucharystyczna rozwinęła się z dwóch modlitw dziękczynnych, którymi modlił się Jezus przed i po Ostatniej Wieczerzy. Modlitwa eucharystyczna jest dzisiaj bardzo długą modlitwą! Posiada ona zawsze określoną budowę

Ministranci zaznaczają Modlitwę eucharystyczną dzwonekami albo uderzeniem gongu, a czasami przez niesienie pochodni.

DZWONIENIE

W MODLITWIE EUCHARYSTYCZNEJ

Dzwonki zwracają uwagę uczestnikom liturgii na coś szczególnego i ważnego. Zgodnie z przepisami liturgicznymi Komisji Episkopatu Polski do Spraw Liturgii, podczas Mszy świętej używamy dzwonek w następujących momentach:

ZAPOWIEDŹ PRZEISTOCZENIA:

- gdy kapłan po modlitwie, podczas której trzyma ręce wyciągnięte nad kielichem, składa ręce nad tymże kielichem

Podniesienie:

- podczas podniesienia Hostii św.

- podczas przyklęnięcia kapłana po podniesieniu Hostii św.

- podczas podniesienia Kielicha

- po podniesieniu Kielicha

W CZASIE KOMUNII ŚWIĘTEJ

ZAPOWIEDŹ KOMUNII ŚWIĘTEJ:

- bezpośrednio po zakończeniu recytacji lub śpiewu "Baranku Boży"

KOMUNIA ŚWIĘTA

- gdy po odmówieniu modlitw przed Komunią świętą kapłan przyklęka, zanim weźmie do rąk Hostię św.

- gdy kapłan przyklęka przed zamknięciem tabernakulum

PODCZAS WYSTAWIENIA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU

- gdy kapłan otwiera tabernakulum

- gdy kapłan błogosławi Najświętszym Sakramentem

- gdy kapłan, po repozycji, przyklęka przed zamknięciem tabernakulum

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW:

- potrójne krótkie uderzenie dzwonkiem

- trzy uderzenia dzwonkiem w niewielkich odstępach czasu

- trzy uderzenia dzwonkiem w dłuższych odstępach czasu

Każdy symbol przedstawia jedno uderzenie dzwonkiem. Odległości (linie) między dzwonekami od powiadają przerwom między uderzeniem dzwonkiem: krótkie, niewielkie lub dłuższe.

GONG

W niektórych parafiach na podniesienie używany jest również gong. Ministrant uderza wtedy młoteczką w dolną krawędź gongu.

BUDOWA MODLITWY EUCHARYSTYCZNEJ

Modlitwa eucharystyczna składa się z 11 elementów:

Rozpoczynamy Modlitwę eucharystyczną wezwaniami wprowadzającymi.

Jest to krótki, radosny dialog kapłana z wiernymi:

K - Pan z wami!

W - I z duchem twoim!

K - W górę serca!

W - Wznosimy je do Pana!

K - Dziękujemy Panu Bogu naszemu!

W - Godne to i sprawiedliwe!

DZIĘKUJEMY I WIELBIMY...

Boga Ojca, za Jezusa Chrystusa i za wszystko, co On dla nas uczynił. Dlatego właśnie modlitwa ta nazywa się Modlitwą eucharystyczną. Greckie słowo "Eucharystia" znaczy "dziękczynienie".

ŚPIEWAMY WSPÓLNIE...

uwielbienie i chwałę Bogu w hymnie "Święty, Święty, Święty".

PROSIMY...

aby dary chleba i wina stały się Ciałem i Krwią Jezusa Chrystusa. Równocześnie kapłan wyciąga ręce nad darami i czyni nad nimi znak krzyża.

CENTRUM MODLITWY EUCHARYSTYCZNEJ STANOWIĄ SŁOWA CHRYSZTUSA Z OSTATNIEJ WIECZERZY (PRZEISTOCZENIA):

"To jest Ciało moje, które za was będzie wydane".

"To jest kielich Krwi mojej nowego i Wiecznego przymierza, która za was i za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów. To czyńcie na moją pamiątkę".

LUD ODPOWIADA:

"Głosimy śmierć Twoją, Panie Jezu, wyznajemy Twoje zmartwychwstanie i oczekujemy Twego przyjścia w chwale".

WSPOMINAMY...

śmierć i zmartwychwstanie Pana Jezusa.

MODLIMY SIĘ ...

modlitwą ofiarowania. Mówi ona, że Ofiara Chrystusa jest obecna wśród nas.

PROSIMY...

aby Bóg przez Komunię świętą zjednoczył wszystkich we wspólnocie z Chrystusem i wzajemnie między sobą.

RAZEM Z NAMI ŚWIĘTUJĄ...

- Wielka wspólnota Kościoła (papież, biskupi, kapłani, diakoni, wszyscy wierzący na całej ziemi),
- Święci w niebie (Najświętsza Maryja Panna, Apostołowie i wielu innych),
- Zmarli.

KOŃCZYMY MODLITWĘ EUCHARYSTYCZNA

słowami uwielbienia i chwały dla Pana Boga oraz naszym potwierdzeniem przez „Amen”.
PRZEZ CHRYSYUSA, Z CHRYSYSEM I W CHRYSYUSIE, TOBIE, BOŻE, OJCZE
WSZECHMOGĄCY, W JEDNOŚCI DUCHA ŚWIĘTEGO, WSZELKA CZEŚĆ I CHWAŁA, PRZEZ
WSZYSTKIE WIEKI WIEKÓW
Wierni: AMEN.

PRZYJMUJĘ KOMUNIE ŚWIĘTĄ

Podstawowa zasada dotycząca przyjmowania Komunii świętej:

Nie przyjmuję nigdy Komunii świętej:

- tylko dlatego, ponieważ inni, nawet wszyscy do niej przystępują!
- albo gdy kłócisz się z kimś i nie jesteś gotów pojednać się z nim !
- albo gdy przyjmując Komunię świętą, nie myślisz, bo działasz automatycznie!

BEZMYŚLNOŚĆ JEST NAJGORSZĄ RZECZĄ PODCZAS PRZYSTĘPOWANIA DO KOMUNII ŚWIĘTEJ

Komunia (słowo łacińskie) znaczy wspólnota

Gdy przystępujesz do Komunii świętej, wówczas pomyśl, że w Świętym Chlebie Chrystus
pragnie w szczególny sposób siebie nam podarować:

"To jest Ciało moje, które za was będzie wydane" !

Przyjęcie Komunii świętej znaczy:

- Jestem na nowo we wspólnocie z Chrystusem!
- Jestem we wspólnocie ze wszystkimi chrześcijanami, którzy razem ze mną przystępują do Komunii świętej!

Kiedy przyjąłeś już Komunię świętą, wtedy usiądź na swoim miejscu:

- Nie rozglądaj się jednak wokoło po kościele!
- Nie rozmawiaj z sąsiadem !
- Lecz: patrz przed siebie i módl się przez chwilę w milczeniu do Jezusa Chrystusa:

DZIĘKUJ JEZUSOWI,

że On przyszedł do ciebie i że On daje ci siłę do wierzenia i kochania bliźniego!

PROŚ

za SIEBIE, tych, których kochasz (rodziców, krewnych, przyjaciół itd.), za ludzi znajdujących się w potrzebie (chorych, samotnych, głodnych itd.), za tych, dla których musisz być lepszy, za zmarłych, których znałeś!